

Bp Wiktor Skworc

***List Biskupa Tarnowskiego do ministrantów,
lektorów i ceremoniarzy***

Tarnów 2011-07-01
Nasz Znak: F.I-3.4/82/11

Ministranci i lektorzy – Drodzy chłopcy, młodzieńcy i panowie!

Jubileusz 225-lecia diecezji tarnowskiej

W obecnym roku diecezja tarnowska świętuje jubileusz 225-lecia istnienia. Od tylu już lat na naszych ziemiach istnieje osobno zorganizowany Kościół lokalny, który charakteryzuje się żywą wiarą i pobożnością. W tym czasie nasza diecezja stała się ziemią świętych i błogosławionych. Należą do nich: bł. Teresa i św. Urszula Ledóchowskie, bł. Karolina Kózkówna, bł. ks. Roman Sitko, bł. o. Krystian Gondek, bł. s. Celestyna Faron i bł. s. Julia Rodzińska. Wraz ze św. Stanisławem BM, śś. Andrzejem Świeradem i Benedyktem z Tropa, św. Kingą, św. Szymonem z Lipnicy, bł. o. Stanisławem Papczyńskim tworzą duchowe dziedzictwo tarnowskiego Kościoła. Ten wspaniały kwiat ich życia w Bogu wyrósł na glebie wiary przodków. Pamięć o nich zobowiązuje nas do troski, aby nie tylko nie roztrwonić powierzonego nam skarbu wiary i pobożności, ale jeszcze go pomnożyć. Ma nam w tym pomóc jubileusz, który przeżywamy jako czas odnowienia i umocnienia wiary, nadziei i miłości wszystkich wiernych. W to świętowanie jubileuszu wpisujecie się i Wy, którzy należycie do liturgicznej służby ołtarza – ministranci, lektorzy i ceremoniarze, a także Wasi rodzice i opiekunowie. W historii naszej diecezji wiele pokoleń chłopców i młodzieńców posługiwało przy ołtarzu, dając wyraz temu, że Eucharystia była dla nich sercem życia chrześcijańskiego. Dziś Wy, drodzy chłopcy, młodzieńcy i panowie, przez swą radosną służbę Panu Bogu piszecie dalej jej dzieje. Żyjecie duchem liturgii, przez co jesteście włączeni w główny nurt życia Kościoła tarnowskiego. Za ten dar wybrania będziemy Panu Bogu dziękować i wielbić Go podczas jubileuszu Liturgicznej Służby Ołtarza. Z tej racji kieruję do Was swój list.

Ministrant sługą świątyni i Eucharystii

Kościół jako dzieło Trójcy Przenajświętszej jest Kościołem eucharystycznym. Życie Kościoła od początku koncentruje się na liturgii. Eucharystia jest arcydziełem modlitwy chrześcijańskiej i stanowi najwyższą formę czci, jaką człowiek może oddać Panu Bogu na ziemi. Jest najcenniejszym darem, jaki Kościół otrzymał od Chrystusa na drogach historii. Z niej czerpie siły do życia i w niej zawiera się całe jego dobro duchowe. Odkąd istnieje Msza św., odtąd istnieją ci, którzy podczas jej sprawowania pełnią rozmaite funkcje liturgiczne. Nawet najprostsze formy Mszy św. we wczesnym chrześcijaństwie wymagały pewnych zewnętrznych przygotowań, a więc także pełnienia funkcji pomocniczych, do których należało przygotowanie stołu ofiarnego, chleba i wina. Jakimś pierwowzorem ministranta był Samuel, który od wczesnych lat życia usługiwał Bogu pod okiem kapłana Helego w Szilo (zob. 1 Sm 3,1-23). Autor

Psalmu 63 mówi o tym, że najgłębszym motywem służenia Panu Bogu w świątyni jest miłość do Niego, która wiąże się z tęsknotą za Nim: „Boże, Ty Boże mój, Ciebie szukam; Ciebie pragnie moja dusza, za Tobą tęskni moje ciało, jak ziemia zeschła, spragniona, bez wody. W świątyni tak się wpatruję w Ciebie, bym ujrzał Twoją potęgę i chwałę” (Ps 63,2-3). A słowa Psalmu 100 stały się zawołaniem służby liturgicznej: „Służcie Bogu z radością!” (Ps 100,2). Bez wątplenia pierwszym i niedoścignionym przykładem żywego zainteresowania służbą Bogu był Jezus, który pielgrzymując w wieku 12 lat do Jerozolimy, po zakończeniu święta Paschy nie wrócił od razu do domu, ale pozostał w świątyni (zob. Łk 2,41-50). Jakże znaczące są słowa, które skierował do Matki i Józefa w świątyni jerozolimskiej: „Czy nie wiedzieliście, że powinienem być w tym, co należy do mego Ojca?” (Łk 2,49). Coś z ministranta miał niewątpliwie chłopiec, od którego Jezus wziął chleby i ryby, cudownie potem rozmnożone (zob. J 6,1-14). Tradycyjnie uważa się, że pierwszymi ministrantami byli apostołowie Piotr i Jan, którym Pan Jezus zlecił przygotowanie uczty paschalnej i którzy podczas niej zajmowali miejsca obok Niego, wykonując pewne posługi (zob. Mt 26,17-19; Łk 22,7-13; J 21,20-23).

Drodzy ministranci i lektorzy – chłopcy, młodzieńcy i panowie, jesteście sługami świątyni i Eucharystii. Cieszcie się tym wybraniem.

Ministrant wzrasta w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi

Jezus Chrystus w okresie poprzedzającym publiczne nauczanie „czynił postępy w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi” (Łk 2,52). Najłatwiej jest wzrastać w latach, bo wystarczy, że na co dzień posilamy się pokarmem ze stołu, darem Bożym, który jest owocem ziemi i pracy rąk naszych rodziców. Trudniej wzrastać w mądrości, dbać o rozwój intelektualny, ale także pogłębiać w sobie zdolność do odróżniania dobra od zła i prawdy od fałszu w twardej rzeczywistości. Najtrudniej zaś wzrastać w łasce u Boga i ludzi, bo jest to w istocie wezwanie do świętości. Tu Jezus Chrystus, Boski Wychowawca, wskazuje na przykazanie miłości Boga i bliźniego jako zasadę życia, a także na obowiązek modlitwy osobistej i liturgicznej – dzięki niej mamy pogłębiać przyjaźń z Bogiem.

Te wszystkie ścieżki duchowego wzrostu i dojrzewania uwzględnia program formacyjny, jaki po Soborze Watykańskim II przygotowało w Kościele w Polsce Krajowe Duszpasterstwo Służby Liturgicznej. Program ten od wielu lat jest realizowany w naszej diecezji w Parafialnej Szkole Ministranta, Dekanalnej Szkole Lektora i Diecezjalnej Szkole Ceremoniarza i Animatora Liturgicznego. Ministranci przechodzą formację liturgiczną w parafii, podczas której zdobywają stopnie: kandydata, choralisty, ministranta światła, ministranta księgi i ministranta ołtarza. Czeka na nich droga formacji biblijnej, która przygotowuje ich do pełnienia funkcji ministranta słowa Bożego (lektora), czytającego słowo Boże w zgromadzeniu liturgicznym. Lektorzy mają możliwość uczestnictwa w kursie ceremoniarza i animatora liturgicznego, po ukończeniu którego będą mogli kierować asystami liturgicznymi w parafii oraz pomagać w sprawowaniu opieki nad grupami ministrantów i lektorów.

Drodzy chłopcy i młodzieńcy, pamiętajcie o tym, że nawet jeśli pójdziecie na studia, do pracy, w życie dorosłe, to nadal będziecie zaproszeni do posługiwania przy ołtarzu

słowa Bożego i Eucharystii w swoich parafiach. Wymownym znakiem, że będąc nawet dorosłym, można pozostać ministrantem lub lektorem, oddziałujecie na młodszych, którzy po ukończeniu gimnazjum nie rzadko „żegnają się” z ołtarzem i przestają pełnić przy nim służbę. Co więcej, konsekwentne kroczenie drogą formacji liturgicznej da Wam możliwość podjęcia w przyszłości posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej, a w jeszcze dalszej perspektywie – stałego lektora i akolity.

Lektor sługą słowa Bożego

W tym miejscu zwracam się do Was, lektorzy. Chrześcijaństwo jest religią „żywego Słowa”, a Kościół jest „domem Słowa”. Pamiętajcie o tym, że Bóg jest obecny w swoim słowie, i gdy w Kościele czyta się Pismo Święte, wtedy On sam przemawia. Jesteście zatem „zwiastunami Boga”, sługami słowa Bożego, ale pamiętajcie, że to Wy macie być pierwszymi Jego słuchaczami. Proszę Was, abyście niezwykle starannie przygotowywali się do czytania słowa Bożego. Zadbajcie o odpowiednie opracowanie dykcyjne czytanej lekcji, a przed przystąpieniem do publicznego proklamowania słowa Bożego starajcie się zrozumieć treść orędzia Bożego i odnieść je najpierw do siebie.

Zapraszam Was także do Diecezjalnej Szkoły Ceremoniarza i Animatora Liturgicznego. Ceremoniarze i animatorzy służą darem, jaki otrzymali od Boga, przygotowują liturgię i kierują jej przebiegiem. Czuwają nad właściwym i godnym przebiegiem celebry, dbają o jej wymiar estetyczny. Kierują asystami liturgicznymi w parafii, pomagają w sprawowaniu opieki nad małymi grupami kandydatów, ministrantów i lektorów. Zorganizujcie sobie w Waszych domach „małą biblioteczkę”, w której zawsze będziecie mieli pod ręką Pismo Święte, podręczniki, pomoce i lektury potrzebne do pogłębiania wiedzy liturgicznej, biblijnej i ogólnochrześcijańskiej. Opiekunom lektorów i animatorom zalecam, aby w pracy w grupach wykorzystywali kolejne zeszyty „Kręgu Biblijnego”, wydawanego przez Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II. Dbajcie o kulturę słowa w swoim otoczeniu. Sami bądźcie apostołami słowa dobrego, czystego, odpowiedzialnego, słowa prawdy. Propagujcie abstynencję od alkoholu i tytoniu. Postawa abstynencka ma pomóc tym, którzy jeśli jeszcze nie stali się ofiarami nałogów, to są nimi zagrożeni. Oni przede wszystkim potrzebują przykładu tej abstynencji w swoim najbliższym środowisku. Postawa ta wiąże się także z kształtowaniem osobowości, łączy się z nią wyrobienie odwagi moralnej, odwagi wyznawania swoich wewnętrznych przekonań wbrew opiniom i naciskom środowiska. Wychowanie do abstynencji powiązane jest także z uwrażliwieniem na życiowe wartości oraz ukazaniem prawdziwej radości.

Spotkania formacyjne w ciągu roku

Podstawową formą pracy dydaktycznej z ministrantami, lektorami i ceremoniarzami w tygodniu w ciągu roku jest „godzina ministrancka”, nazywana „zbiórką ministrancką”. Formacja lektorów odbywa się w czasie cotygodniowych spotkań przybierających postać „ewangelicznej rewizji życia”, „kręgu biblijnego”, a także wielu innych metod pracy, których celem jest prowadzenie do coraz doskonalszej jedności pomiędzy czytaniem słowa Bożego a jego realizacją w życiu. Jak dobrze wiecie, spotkania grup służby liturgicznej mają stały schemat i są połączone z mo-

dlitwą, przekazem wiedzy liturgicznej, mniej lub bardziej zaawansowanym studium biblijnym i ćwiczeniami praktycznymi. Spotkania w małych grupach mają na celu nie tylko zwykły przekaz wiedzy i umiejętności wykonywania funkcji liturgicznych, ale są również szkołą życia eucharystycznego, apostołatu biblijnego, w której dużą wagę przywiązuje się do kultury słowa, koleżeńskich postaw, wartości ogólnoludzkich i chrześcijańskich.

Drodzy ministranci i lektorzy, proszę Was o to, abyście regularnie uczestniczyli w cotygodniowych spotkaniach formacyjnych. Regularność spotkań w grupach służby liturgicznej jest gwarancją owocnej pracy. Zatróście się o miejsce Waszych spotkań oraz o właściwy ich przebieg. Zwróćcie uwagę na godne zachowanie się w zakrystii Waszego kościoła, aktualizujcie znajdującą się w niej gazetkę ścienną. Poza spotkaniami w tygodniu pilnujcie terminów swojego obowiązkowego służenia w niedziele i w dni powszednie. Dbajcie o piękno postaw i gestów, które odzwierciedlają wewnętrzne nastawienie. Udział w niedzielnej liturgii eucharystycznej niech będzie podkreślony przez odświętny strój. Zachęcam Was do angażowania się w dodatkowe formy pracy, zajęć i rekreacji oraz apostołskie dzieła, które jednocześnie sprzyjają integracji grupy. Można tu wymienić: pielgrzymki i wycieczki, konkursy, udział w akcji „Koleśników misyjnych”, wspólne jasełka i inne przedsięwzięcia parateatralne, a także uczestnictwo w turniejach sportowych, w których, czym się cieszyć, odnosicie sukcesy.

Słudzy ołtarza upodobniają się do Chrystusa, który ma *eucharystyczne oblicze*

Drodzy słudzy ołtarza, przyjaciele Jezusa, spotkania w grupach służby liturgicznej w ciągu roku służą nie tylko zwykłemu przekazowi wiedzy, gdyż aspekt dydaktyczny nie jest w nich najważniejszy. Przede wszystkim mają być one formą wtajemniczenia w najgłębszy sens wydarzeń zbawczych. Oznacza to, że wychowanie w grupach LSO nie może polegać tylko na zewnętrznym przygotowaniu do sprawowania wyznaczonej służby przez wyćwiczenie odpowiednich umiejętności i wzbudzenie potrzebnej samodyscypliny. Wszystkie zajęcia, spotkania, w jakich uczestniczycie, muszą iść w parze z rozwojem wewnętrznego życia religijnego, które swój szczyt osiąga w Eucharystii. Życie chrześcijanina czerpie swoją moc przede wszystkim z ofiary Mszy św., jednoczącej nas z Chrystusem, naszym Zbawicielem. Eucharystia jest najważniejszą modlitwą Kościoła i najwyższym aktem uwielbienia Boga, wszelkie zatem formy modlitwy prywatnej, nabożeństwa i inne przejawy pobożności ludowej mają swoje źródło w Eucharystii, przygotowują do niej i są jej przedłużeniem. Jest ona więc sercem życia chrześcijańskiego. Starajcie się przeżywać ją świadome, aktywnie i owocnie. Włączajcie się żywo w odpowiedzi mszalne i śpiew, który pomaga w otwarciu się na słowo Boże i nadaje liturgii właściwą jej odświętność. Nigdy nie uczestniczcie – poza koniecznością wypływającą z pełnionej posługi – z zakrystii, gdyż Wasze miejsce jest zawsze przy ołtarzu.

Każda Msza św. – jak uczył nas bł. Jan Paweł II – niezależnie od tego, czy odprawiana jest w małym wiejskim kościele, czy w bazylice, jest sprawowana poniekąd na *ołtarzu świata* i jednoczy niebo z ziemią. Dlatego niech każda Eucharystia, sprawowana zarówno w dzień powszedni jak i w niedzielę, będzie dla Was zawsze uroczysta, tj. przeżywana w pełnym skupieniu i z pełnym zaangażowaniem; zawsze z przyjęciem owocu Eucharystii – samego Chrystusa pod postacią Chleba. Pogłębiajcie swoją du-

chowość eucharystyczną, także przez prywatne nawiedzenia Najświętszego Sakramentu i wspólne adoracje, tak by upodobniać się do Chrystusa, który ma „eucharystyczne oblicze”. Praktykujcie regularną spowiedź świętą i łączcie ją z kierownictwem duchowym. Uczestniczcie w swoich ulubionych nabożeństwach, odprawianych w ciągu roku w Waszych parafiach.

Pogłębieniem, utrwaleniem i uzupełnieniem formacji parafialnej są organizowane dla Was dni skupienia w dekanatach i na szczeblu diecezji, a także oazy rekolekcyjne w czasie wakacji. Zachęcam Was gorąco do uczestnictwa w tych ważnych formach ćwiczeń duchowych, które otwierają na całe bogactwo Kościoła, pozwalają doświadczyć wspólnoty i zanurzyć się w modlitwie. Przypominają także o tym, że stan łaski uświęcającej ma być codziennym, a nie od święta, stanem dziecka Bożego.

Duże znaczenie w kształtowaniu duchowości ma także lektura duchowa, czytanie zwłaszcza dzieł hagiograficznych, przybliżających patronów służby liturgicznej. Zapoznajcie się z żywotami swoich świętych patronów: Tarsycjusza, Dominika Savio, Stanisława Kostki, Alojzego Gonzagi, oraz Jana Berchmansa. Pokazują oni, w jaki sposób orędzie chrześcijańskie objawiało swoją aktualność także w czasach, w których żyli.

Służba liturgiczna miejscem odkrywania życiowego powołania

Drodzy ministranci i lektorzy, Eucharystia, będąca *źródłem* i *szczytem* życia Kościoła, jest czynnikiem kształtującym styl życia chrześcijanina. To dzięki niej chrześcijanie odkrywają głęboki sens Kościoła i swoje w nim miejsce. Cała praca wychowawcza i formacyjna jest stopniowym wprowadzaniem Was w pełnię życia chrześcijańskiego, jest związana z odkrywaniem powołania do stawania się nowym człowiekiem, który poprzez świadectwo chrześcijańskie (*martyria*), życie liturgiczne (*leiturgia*) i służbę podejmowaną według rozpoznanych darów i charyzmatów (*diakonia*) nadal rozwija się we wspólnocie Kościoła. Służba przy ołtarzu daje Wam regularny kontakt z prezbiterami i biskupami, a także zapewnia bardziej świadomą i osobistą zażyłość ze sprawami świętymi. To wszystko umożliwi lepsze zrozumienie kapłaństwa, rozbudza i umacnia oznaki powołania kapłańskiego, które wyraźniej dają o sobie znać w bliskości ołtarza, a co za tym idzie ułatwiają odpowiedź na rodzące się powołanie. Proszę Was, módlcie się o to, abyście rozpoznali swoje życiowe powołanie. Módlcie się o nowe powołania kapłańskie, a jeśli ktoś z Was usłyszy głos Jezusa, który wzywa do pójścia za Nim, niech wielkodusznie da Mu się prowadzić. Zachęcam Was do wstąpienia do Diakonii Modlitwy, która obejmuje wszystkich ministrantów i lektorów całej diecezji i sprawę powołań do służby Bożej.

Ministranci i lektorzy apostołami i mecenasami liturgii

Drodzy słudzy ołtarza, przyjaciele Jezusa, na koniec mojego listu pragnę wyrazić życzenie, abyście doświadczając piękna liturgii, rozwijali ciągle Waszą przyjaźń z Chrystusem. Liturgia, która na swój sposób sama przez się ewangelizuje, ma także wymiar apostołski. Dobrze przygotowana, sprawowana z zaangażowaniem przez celebransę i służbę liturgiczną jest najlepszym sposobem apostołowania. Bądźcie „apostołami” i „mecenasami liturgii”, wnoście do Waszych parafii – jak powtarza wielokrotnie Benedykt XVI – „kulturę eucharystyczną”. Przyczyniajcie się do wznoszenia

na coraz wyższy poziom celebracji eucharystycznej, by przez to budzić w uczestnikach liturgii tęsknotę za pełnią dobra i piękna. Swoją skromnością podczas służenia dawajcie budujący przykład innym. Starajcie się o to, aby Wasze parafialne grupy służby liturgicznej były oazą życia modlitwy, życia liturgicznego wspólnotowego i apostołskiego, tak aby w przyszłości ich uczestnicy byli w stanie wziąć w życiu dorosłym współodpowiedzialność za Kościół. Służcie z radością Jezusowi, Najwyższemu i Wiecznemu Kapłanowi, który jako Pierwszy *Liturg*, karmi nas Chlebem życia.

Bardzo Wam dziękuję za Waszą służbę. Dziękuję Waszym Rodzicom, którzy wspierali i nadal wspierają Wasze posługiwanie Panu Bogu przy ołtarzu. Słowa wdzięczności wyrażam także Księżom Opiekunom grup służby liturgicznej, ceremoniarzom i animatorom, którzy stale Was duchowo formują, starają się zachwycić pięknem liturgii Kościoła i przyczyniają się do tego, że dziś w parafiach znacznie dojrzalej sprawuje się liturgię. Niech przepelnia Was Boża radość płynąca z bliskości ołtarza, a także z czasu łaski, jaki daje nam Pan Bóg w obecnym roku jubileuszowym.

Niech Maryja, która była „pierwszym tabernakulum”, stanie się dla Was niedoścignionym wzorem miłości i natchnienia podczas każdej Komunii eucharystycznej. Jej matczynej opiece zawierzam wszystkich ministrantów i lektorów całej diecezji.

„Służcie Bogu z radością!” (Ps 100,2). Króluj nam, Chryste!

Wszystkim podejmującym służbę przy ołtarzu Pańskim udzielam pasterskiego błogosławieństwa.

Tarnów, dnia 15 sierpnia 2011 r., w uroczystość Wniebowzięcia NMP

† Wiktor Skworc
BISKUP TARNOWSKI